

'Kom werken in Duitsland!'

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden steeds meer mannen in Duitsland opgeroepen voor het leger. Daardoor ontstond er een tekort aan arbeidskrachten in de fabrieken. Duitsland wilde die leemte invullen en probeerde mensen uit bezette gebieden te verleiden naar Duitsland te komen om daar aan het werk te gaan. Zo ook in Nederland. Overal in de steden verschenen propaganda-affiches die een rooskleurig beeld schetsten van werk in Duitsland. Het waren fraai uitgevoerde posters met goed doorvoede, gebruinde, lachende mannen en brandschone werkplaatsen. Er werd welvaart en arbeidsvreugde beloofd en gesteld dat het werk ook in het belang van het Nederlandse volk was. En al rozengeur en maneschijn dus, en duizenden Nederlandse arbeiders vertrokken vrijwillig naar Duitsland, gelokt door de aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden.

In werkelijkheid wisselden de werk- en leefomstandigheden sterk, maar waren over het algemeen slecht. De kleurige affiches bleken bepaald niet overeen te komen met de werkelijkheid. Veel van de mensen die zich hadden laten overhalen naar Duitsland te gaan togen voor het eind van hun contract gedesillusioneerd weer naar huis.

De Duitse oorlogsindustrie had echter steeds meer arbeiders nodig, dus werd afgestapt van de "zachte" aanpak. Vanaf mei 1943 werd de verplichte 'arbeidsinzet' ingevoerd voor alle mannen tussen 18 en 35 jaar. Velen die hiervoor in aanmerking kwamen doken onder of probeerden via een arts of ambtenaar een vrijstelling te krijgen. Ook deze maatregel bleek niet voor genoeg arbeidskrachten te zorgen. En dus werd in 1944 de "totale arbeidsinzet" afgekondigd: mannen van zestien tot veertig jaar konden bij razzia's worden opgepakt en gedeporteerd.

Ongeveer een half miljoen Nederlandse mannen werd gedurende de oorlog tewerkgesteld in Duitsland. De slechte omstandigheden, arbeidsongevallen en bombardementen hebben aan duizenden van hen het leven gekost.

Erfgoedorganisatie: Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen

Beschrijvingstitel: 'Kom werken in Duitsland!'

Oneliner / quote: De kleurige affiches bleken bepaald niet overeen te komen met de werkelijkheid

Fotografie uitsnede: Anton Tiktak, Arte del Norte

Fotografie: Anton Tiktak, Arte del Norte

Fotografie: Anton Tiktak, Arte del Norte